

Sygn. akt

III AUa 34/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **15 maja 2014 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Bogumiła Burda
	Sędziowie:	SSA Barbara Gonera (spr.) SSA Urszula Kocyłowska
	Protokolant	st.sekr.sądowy Elżbieta Stachowicz

po rozpoznaniu w dniu **15 maja 2014 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **D. P.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o emeryturę i zwrot nienależnie pobranego świadczenia

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku **Sądu Okręgowego w Rzeszowie**

z dnia **25 października 2013 r.** sygn. akt **IV U 609/13**

I. **oddala apelację,**

II. **zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału**

R. na rzecz wnioskodawczyni D. P. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia zł) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

UZASADNIENIE

1. Decyzją z dnia 11.II.2013 r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił D. S. – przywara prawa do emerytury powołując się na przepis art. 88 ustawy

z dnia 26. I. 1982 r. – Karta Nauczyciela organ rentowy zarzucił , że wnioskodawczyni nie spełnia ustawowych warunków do emerytury bowiem wyrokiem Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 12. XI. 2012 r. została przywrócona do pracy , a zatem nie rozwiązała stosunku pracy jak wymaga powyższy przepis . Decyzją tą organ rentowy uchylił również decyzję z dnia 18. IX . 2012 r. przyznającą D. S. – przywara prawo do emerytury od 1. IX . 2012 r.

2. Kolejną decyzją z dnia 11.II .2013 r. znak : (...)wydaną z urzędu Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. powołując przepisy ustawy z dnia 26. I. 1982 r. – Karta Nauczyciela oraz ustawy z dnia 17. XII. 1998 r. – o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wstrzymał wypłatę emerytury D. P. od 1. III . 2013 r.

3. Również decyzją z dnia 11.II. 2013 r. znak: (...) wydaną z urzędu Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. powołując art. 183 ustawy z dnia 17.XII. 1998 r. – o emeryturach i rentach ... oraz przepis art. 84 ust 1 , ust 9 i 11 ustawy z dnia 13. X. 1998 r. – o systemie ubezpieczeń społecznych zobowiązał D. P. do zwrotu kwoty 15 109,08 zł jako świadczenia nienależnie pobranego w okresie od 1. IX. 2012 r. do 28. II. 2013 r.

W uzasadnieniu Zakład podniósł , że emerytura wypłacona od 1. XII. 2012 r. do 28. II. 2013 r. była świadczeniem nienależnym , bowiem wnioskodawczyni nie rozwiązała stosunku pracy .

W odwołaniu od trzech w/w decyzji wydanych w dniu 11.II. 2013 r. wnioskodawczyni wносиła o ich zmianę i przywrócenia prawa do emerytury , która została przyznana prawidłowo oraz ustalenie , iż nie jest zobowiązana do zwrotu kwoty 15 109,08 zł . Podnosiła , że skoro pracodawca rozwiązał z nią umowę o pracę z dniem 31. VIII. 2012 r. to spełniała ustawowe warunki do uzyskania emerytury i takie świadczenie zostało jej prawidłowo przyznane od 1. IX. 2012 r. i wypłacane do 28. II. 2013 r.

W odpowiedzi organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania od każdej z trzech zaskarżonych decyzji zarzucając , że wnioskodawczyni nie spełniała ustawowych warunków do uzyskania emerytury od 1. IX .2012 r.

Wg. organu rentowego przywrócenie wnioskodawczyni do pracy jest nową okolicznością o której mowa w art. 114 ust 1 ustawy z dnia 17. XII. 1998 r. – o emeryturach i rentach ... co daje podstawę do wydania decyzji o odmowie przyznania emerytury , uchylenia decyzji z dnia 18. IX. 2012 r. – o przyznaniu emerytury , a także wydania decyzji o wstrzymaniu wypłacania emerytury oraz o obowiązku zwrotu przez wnioskodawczynię kwoty 15 109 , 08 zł jako świadczenia nienależnie pobranego w okresie od 1. IX. 2012 r. do 28. II. 2013 r.

Sąd Okręgowy po przeprowadzeniu postępowania wyrokiem z dnia 25.10.2013 r. zmienił zaskarżone decyzje przyznając wnioskodawczyni emeryturę od daty wniosku nakazując ZUS jej wypłatę od 1.03.2013 r. , stwierdzając , że D. P. w okresie od 1.09.2012 r. do 28.02.2013 r. nie pobrała nienależnego świadczenia w związku z czym nie jest zobowiązana do jego zwrotu , jak też zasądził od ZUS na jej rzecz zwrot kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 180 zł .

Jak ustalił Sąd , D. P. w dniu 3.09.2012 r. złożyła wniosek o emeryturę , dołączając świadectwo pracy z dnia 31. VIII. 2012 r. wydane przez (...) w R. na potwierdzenie , że od 15. VIII. 1981 r. do 31. VIII. 2012 r. była zatrudniona w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku nauczyciela .

Decyzją z dnia 18. IX. 2012 r. organ rentowy przyznał wnioskodawczyni emeryturę od dnia 1. IX. 2012 r. i wypłacał świadczenie do 28. II. 2013 r.

**Od rozwiązania umowy o pracę (pismo (...)
w R. z 24. V. 2012 r.) D. P. odwołała się do sądu .**

**Wyrokiem z dnia 12. XI. 2012 r. sygn. akt IV P 482/12 Sąd Rejonowy
w Rzeszowie przywrócił wnioskodawczynię do pracy w (...)
w R. na dotychczasowych warunkach pracy i płacy , zaś Sąd Okręgowy w Rzeszowie wyrokiem z
dnia 31. I. 2013 r. sygn. akt IV Pa 6/13 oddalił apelację (...)w R. od wyroku sądu I instancji .**

**Pismem z dnia 1. II. 2013 r. dyrektor (...) w R. poinformował organ rentowy , że w związku z treścią
wyroków z dnia 12. XI. 2012 r. i 31. I. 2013 r. oraz zgłoszeniem przez D. P. gotowości podjęcia pracy ,
uchylił świadectwo pracy z dnia 31. VIII. 2012 r.**

**Pismem z dnia 13. II. 2013 r. wnioskodawczyni poinformowała organ rentowy , o przywróceniu do
pracy i że od dnia 1. II. 2013 r. podjęła zatrudnienie .**

Pismem z dnia 5. II. 2013 r. (...) w R. ustalił wnioskodawczyni wynagrodzenie od dnia 1. II. 2013 r.

**Sąd ustalił również , że po przywróceniu do pracy wnioskodawczyni została zgłoszona do
ubezpieczenia społecznego , a składka na ubezpieczenie opłacana była od 1 .I. 2013 r. Jak podkreślił
Sąd w niniejszej sprawie kluczowym jest rozstrzygnięcie czy w dacie złożenia wniosku o przyznanie
emerytury, tj. 3. IX .2012 r. D. P. spełniała ustawowe warunki określone przepisem art. 88 ustawy
z dnia 26. I. 1982 r. – Karta Nauczyciela do uzyskania prawa do emerytury .**

**W ocenie Sądu zebrany materiał dowodowy daje podstawę do ustalenia , że wnioskodawczyni
spełniała powyższe warunki . Z dniem 31. VIII. 2012 r.
z przyczyn określonych w art. 20 ust 1 pkt 2 powołanej ustawy z wnioskodawczynią rozwiązano
umowę o pracę w związku z tym faktem otrzymała ona świadectwo pracy , które dołączyła do
wniosku o emeryturę .**

**W ocenie Sądu sytuacja prawna wnioskodawczyni nie zmieniła się również w związku z treścią
prawomocnego wyroku o przywróceniu jej do pracy**

**w(...)w R. na dotychczasowych warunkach pracy
i płacy .**

**Podzielając pogląd Sądu Najwyższego zawarty w wyroku z dnia 10. III. 2010 r. sygn. II PK 265/09 ,
Sąd podkreślił , że pojęcie „okres pozostawania bez pracy” o którym mowa w art. 51 § 1 kp
należy rozumieć jako okres nieświadczenia pracy u pracodawcy , który dokonał wypowiedzenia
niezgodnie z prawem . Okres ten nie jest okresem zatrudnienia , ani okresem uznawanym za okres
zatrudnienia , lecz jedynie okresem podlegającym wliczeniu do okresu zatrudnienia .**

**Orzeczenie o przywróceniu do pracy doprowadza ono do powstania stosunku pracy , jaki istniał
przed rozwiązaniem umowy o pracę , nie unieważnia natomiast bezprawnego oświadczenia
pracodawcy z mocą wsteczną , od momentu w jakim oświadczenie to zostało złożone .**

**Odnosząc się do zarzutu organu rentowego , że wnioskodawczyni pobierała nienależne świadczenie
w okresie od 1. IX. 2012 r. do 28. II. 2013 r. Sąd stwierdził , że stanowisko organu rentowego jest
błędne .**

Sąd I instancji odwołał się do poglądu wyrażonego w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 2. XII. 2009 r. I UK 174/9 który stwierdził , że wypłacenie świadczenia w sposób , na który nie miała wpływu wina świadczeniobiorcy , nie uzasadnia powstania po stronie osoby ubezpieczonej , obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia . Jak podkreślił Sąd wnioskodawczyni przysługiwała emerytura od 1. IX. 2012 r. , a więc wypłacone jej świadczenie nie było świadczeniem nienależnym w rozumieniu przepisu art. 84 ust 2 pkt 1 ustawy z dnia 13. X. 1998 r. – o systemie ubezpieczeń społecznych .

W podstawie rozstrzygnięcia Sąd powołał art. 477¹⁴ § 2 kpc oraz art. 98 kpc w przedmiocie kosztów postępowania .

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w apelacji od wyroku zarzucił naruszenie art. 114 ust 1 ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS w związku z art. 88 ust 1 i 1a ustawy z dnia 26.01.1982 r. Karta Nauczyciela ,jak też art. 134 ust 1 pkt 2 i art. 138 ustawy emerytalno – rentowej , art. 84 ust 1 ; art. 11 ustawy z dnia 13.10.1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych , wnosząc o zmianę wyroku przez oddalenie odwołania , względnie jej uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania .

Organ rentowy wywodził w uzasadnieniu , że skoro wnioskodawczyni nie dysponuje świadectwem pracy rozwiązującym z nią zatrudnienie z dniem 31.08.2012 r. tym samym nie spełnia przesłanki koniecznej do uzyskania emerytury nauczycielskiej wynikającej z art. 88 Karty Nauczyciela . Konsekwencją powyższego ,jest żądanie zwrotu nienależnie pobranego świadczenia za okres od 1.09.2012 r. do 28.02.2013 r. W ocenie Zakładu powołane przez Sąd Okręgowy orzecznictwo nie odnosi się do okoliczności niniejszej sprawy i nie potwierdza zasadności żądania wnioskodawczyni .

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

Apelacja organu rentowego jest nieuzasadniona i podlega oddaleniu jako pozbawiona podstaw faktycznych i prawnych .

Wyrok Sądu Okręgowego jest rozstrzygnięciem trafny i zgodnym z powołanymi przepisami prawa .

Sąd Apelacyjny podziela ocenę prawną Sądu Okręgowego (ustalenia faktyczne były bezsporne) . Znajduje ona potwierdzenie w orzecznictwie sądowym tj. powołanym przez Sąd I instancji wyroku Sądu Najwyższego z dnia 10.03.2010 r. II PK 265/09 ale i też sprawie III AUa 453/13 . Sąd Apelacyjny nie zgadza się z poglądem organu rentowego , iż powołane orzeczenie Sądu Najwyższego nie odnosi się do okoliczności niniejszej sprawy . Wbrew twierdzeniom skarżącego wynika bowiem z niego wprost , iż pojęcie „okres pozostawania bez pracy” o którym mowa w art. 51 § 1 kp jest okresem świadczenia pracy, który nie jest okresem zatrudnienia ani okresem uznawanym za taki okres , a jedynie okresem podlegającym wliczeniu do okresu zatrudnienia . W związku z tym pracownik przywrócony do pracy orzeczeniem Sądu , nie pozostaje w tym okresie w stosunku pracy . Orzeczenie to doprowadza do powstania stosunku pracy „na przyszłość” nie unieważnia natomiast bezprawnego oświadczenia pracodawcy z mocą wsteczną tj. od momentu w jakim zostało złożone .

Stąd też Sąd Najwyższy uznał w tamtej sprawie za bezpodstawne rozważania Sądu Okręgowego wg , którego art. 51 § 1 kp pozwala uznać , że w przypadku przywrócenia pracownika do pracy rozwiązanie stosunku pracy nie nastąpiło.

Podzielając powyższy pogląd należy stwierdzić , iż Sąd Okręgowy w niniejszej sprawie prawidłowo przyjął , iż z chwilą złożenia wniosku wnioskodawczyni skutecznie wykazała , że spełniła warunki do emerytury z art. 88 Karty Nauczyciela , wskazując na rozwiązanie stosunku pracy z dniem 31.08.2012 r.

Konsekwencją przyjęcia powyższego stwierdzenia jest brak nienależności świadczenia tj. emerytury wypłaconej za okres od 1.09.2012 r. do 28.02. 2013 r. jak też konieczność nakazania organowi rentowemu dalszej wypłaty emerytury od daty wstrzymania tj. od 1.03.2013 r. jak słusznie przyjął Sąd Okręgowy w zaskarżonym wyroku .

Z tych przyczyn apelacja Zakładu okazała się nieuzasadniona i uległa przez Sąd Apelacyjny oddaleniu po myśli art. 385 kpc . Orzeczenie o kosztach uzasadnia art. 98 § 1 kpc .